

Sygn. akt XII Ga 28/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie XII Wydział Gospodarczy – Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Bożena Cincio-Podbiera

po rozpoznaniu w dniu 4 marca 2019 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Skarbu Państwa Okręgowego Urzędu Miar w K.

przeciwko (...)spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie

z dnia 29 sierpnia 2018 r. sygn. akt V GC 332/18/S

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że powództwo oddala;

II. zasądza od strony powodowej na rzecz strony pozwanej kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem kosztów procesu;

III. zasądza od strony powodowej na rzecz strony pozwanej koszty postępowania apelacyjnego w kwocie 150 zł (sto pięćdziesiąt złotych).

SSO Bożena Cincio-Podbiera

Sygn. akt XII Ga 28/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 sierpnia 2018 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie uwzględnił powództwo Skarbu Państwa Okręgowego Urzędu Miar w K. o zasądzenie od strony pozwanej kwoty 174,74 zł z kosztami procesu, stanowiącej rekompensatę w wysokości wartości 40 EUR zgodnie z treścią art. 10 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

W apelacji od tego wyroku strona pozwana podniosła zarzut naruszenia art. 5 k.c. przez przyjęcie, że fakt opóźnienia w zapłacie w rozmiarze 5 dni stanowił podstawę do żądania przez stronę powodową rekompensaty podczas, gdy żądanie takie stanowiło ewidentne nadużycie służącego stronie powodowej prawa i skorzystanie z tego prawa pozostawało niezgodne z jego społeczno-gospodarczym przeznaczeniem. Podniesiono także zarzut naruszenia art. 354 § 1 k.c. w związku z art. 5 k.c., gdzie wskazano, iż nieznaczne opóźnienie w zapłacie nie uzasadnia obciążenia strony pozwanej rekompensatą wielokrotnie przewyższającą wysokość uiszczonych przez nią odsetek za opóźnienie oraz zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. z tych samych przyczyn.

Sprawa była rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym zatem zgodnie z art. 505-13 § 2 k.p.c. uzasadnienie wyroku zawiera wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Apelacja jest uzasadniona.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 11 grudnia 2015 roku, III CZP 94/15 rekompensata za koszty odzyskiwania należności w wysokości 40 EUR, przewidziana w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych przysługuje wierzycielowi bez konieczności wykazania, że koszty te zostały poniesione. Roszczenie o rekompensatę w wysokości 40 EUR powstaje po upływie terminów zapłaty ustalonych w umowie lub ustalonych zgodnie z art. 7 ust. 3 i art. 8 ust. 4 tej ustawy. Sąd Najwyższy wskazał, że uprawnienie to jest oderwane od spełnienia przez wierzyciela dodatkowych warunków, poza tym, że spełnił on swoje świadczenie oraz nabył prawo do żądania odsetek. Jest to bowiem uprawnienie, który nie zależy od tego, czy wierzyciel poniósł w konkretnej sytuacji jakikolwiek uszczerbek związany ze spełnieniem przez dłużnika jego świadczenia z opóźnieniem. Wskazał jednak finalnie Sąd Najwyższy, że mając na względzie dolegliwość dla dłużnika takiej sankcji do sądu orzekającego w sprawach o przyznanie równowartości 40 EUR należy zbadać, czy w okolicznościach konkretnej sprawy wierzyciel nie nadużył przyznanego mu prawa w rozumieniu art. 5 k.c.

Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie nie dopatrył się możliwości naruszenia art 5 k.c., uznając że dążenie strony powodowej do skorzystania z tego uprawnienia nie jest sprzeczne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa, opóźnienie w rozmiarze 5 dni nie jest znikome, zaś żądana kwota nie przewyższa wysokości należności głównej z odsetkami. Sąd Rejonowy miał też na uwadze, iż przedmiotowa norma ma na celu skłonienie dłużnika do terminowych płatności.

Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie stanowiska Sądu Rejonowego nie podziela.

Z okoliczności sprawy bowiem wynika, że w afekcie przedmiotowego opóźnienia w zapłacie w rozmiarze 5 dni, która obejmowała okres od 7 sierpnia -niedziela do 11 sierpnia 2016 roku- czwartek, zostały naliczone stronie pozwanej odsetki w wysokości 42 grosze /0,42 zł/, które strona pozwana zapłaciła. Równocześnie strona powodowa domagała się kwoty 174,74 zł tytułem rekompensaty z art. 10 ust. 1 powołanej ustawy, a kwota ta przewyższała sumę odsetek o ponad 400 %. W tych okolicznościach zwrócić należało uwagę na cel dyrektywy 2011/7/UE, stanowiącą podstawę wprowadzenia powyższych unormowań do polskiego systemu prawnego. Celem tej dyrektywy było zwalczanie opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych. Zgodnie z preambułą powyższej dyrektywy priorytetem pozostawało zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorstw oraz promowanie przedsiębiorczości m.in. przez zapewnienie by należności były regulowane co do zasady w ciągu 1 miesiąca w celu zmniejszenia ograniczeń w płynności finansowej albowiem w większości państw członkowskich za opóźnienie w płatnościach naliczane są niskie odsetki albo nie są one naliczane w ogóle.

Na tym tle żądanie strony powodowej przejawia się jako nadużycie prawa. Opóźnienie w rozmiarze kilku dni, w skład którego wchodzi też dni wolne od pracy, nie może być kwalifikowany jako znaczne, a już szczególnie nie jako nadmierne. Równocześnie porównanie wysokości odsetek za opóźnienie z wysokością rekompensaty wskazuje, że w tym przypadku obciążenie strony pozwanej jest nadmierne. W celu uzyskania odsetek strona powodowa bowiem wystosowała 1 notę odsetkową, którą doręczyła stronie pozwanej. Koszty odzyskiwania należności były więc nikłe. Tymczasem wysokość rekompensaty przewyższała wysokość odsetek o kilkaset procent i stanowiła, jak to wynika z treści faktury zakupowej, ponad połowę należności głównej. O ile więc co do zasady stronie powodowej roszczenie takie skutecznie służy, o tyle okoliczności pozwalają na uznanie, że w tym przypadku strona powodowa nadużyła swojego prawa. Jak wskazano, Sąd Najwyższy dostrzegł dolegliwość sankcji zawartej w powołanej ustawie i tym samym dopuścił możliwość rozważania przez sąd orzekający zastosowania art. 5 k.c. Zdaniem Sądu Okręgowego z takim przypadkiem mamy do czynienia. Nie można bowiem powiedzieć by w wyniku opóźnienia w rozmiarze 5 dni strona pozwana naruszyła zasadę lojalności kupieckiej. Natomiast strona powodowa obciążając pozwaną spółkę

kwotą rekompensaty w rozmiarze przekraczającym połowę wartości zakupu w ocenie Sądu Okręgowego zasadę tą naruszyła. Nie zachodzi tu bowiem przypadek ani rażącej zwłoki, ani umyślnego zwlekania z zapłatą czyli przypadek braku rzetelności kontrahenta. W takiej sytuacji winna mieć zastosowanie zasada lojalności, której, jak wskazano, strona powodowa uchybiła.

Z tych względów zaskarżony wyrok zmieniono na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., oddalając powództwo w oparciu o treści art. 5 k.c.. O kosztach procesu oraz kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono po myśli art. 98 k.p.c. w związku z art. 108 § 2 k.p.c. oraz w związku z treścią Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Bożena Cincio-Podbiera